

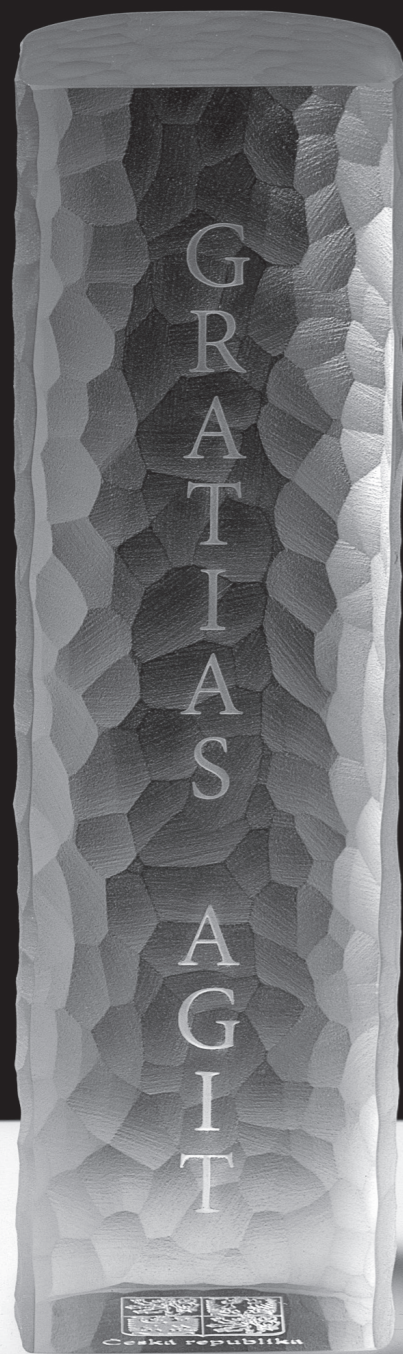

**GRATIAS
AGIT
MMXXIII**

GRATIAS AGIT MMXXIII

CENA MINISTERSTVA
ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

GRATIAS
AGIT
MMXXIII

SEZNAM LAUREÁTŮ
LIST OF LAUREATES

STANISLAV BROUČEK
ČESKO / CZECHIA

ALESSANDRO CATALANO
ITÁLIE / ITALY

EVA ERBENOVÁ
IZRAEL / ISRAEL

SABINE GRUŠA
NĚMECKO / GERMANY

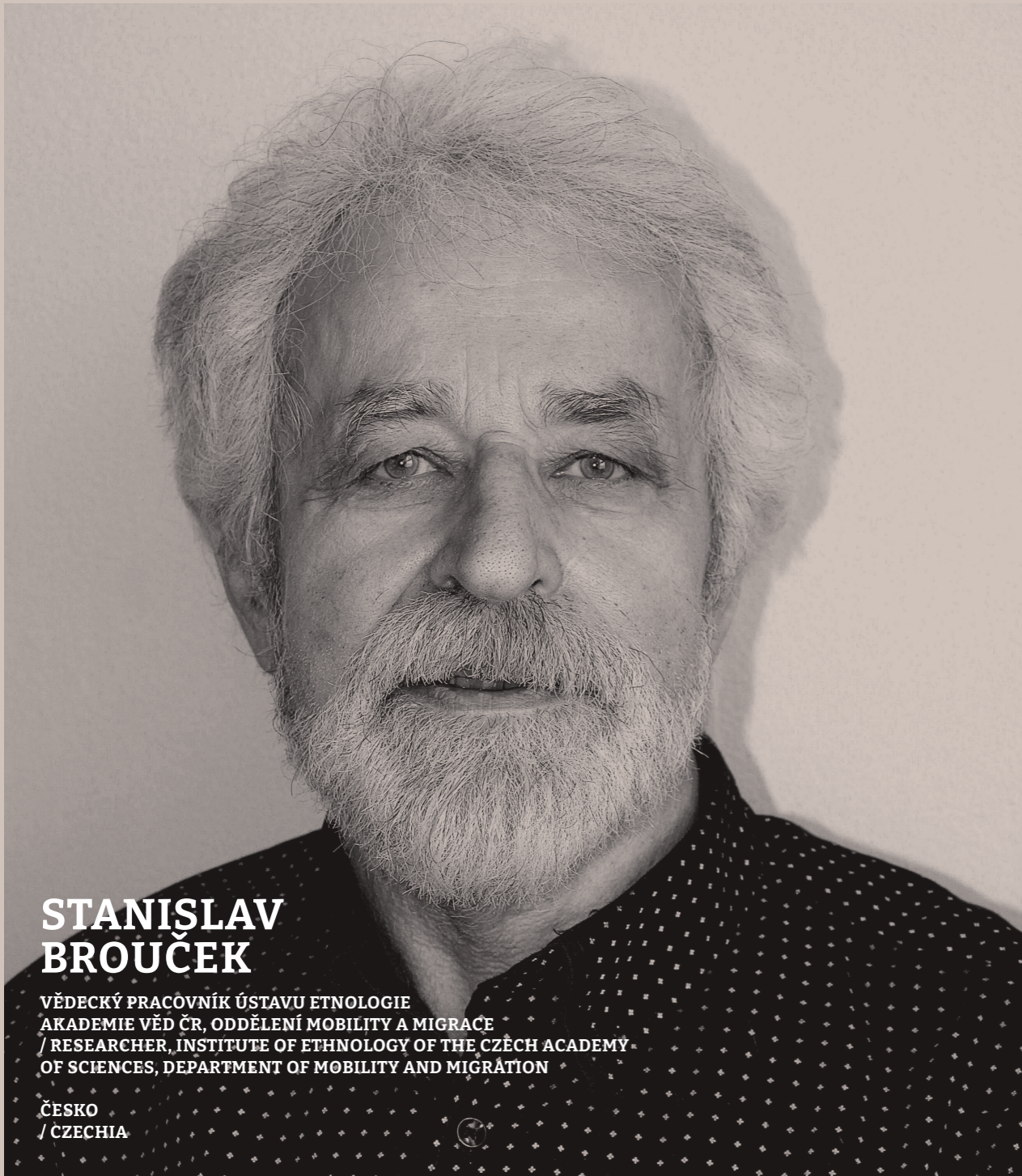
DAVID HARRIS
USA

JAN MAREK
VELKÁ BRITÁNIE / UNITED KINGDOM

TOMÁŠ ŘÍZEK
TCHAJ-WAN / TAIWAN

JANA SOMMERLAD
VELKÁ BRITÁNIE / UNITED KINGDOM

**BOHEMIAN BENEVOLENT
& LITERARY ASSOCIATION**
USA

STANIŠLAV BROUČEK

VĚDECKÝ PRACOVNÍK ÚSTAVU ETNOLOGIE
AKADEMIE VĚD ČR, ODDĚLENÍ MOBILITY A MIGRACE
/ RESEARCHER, INSTITUTE OF ETHNOLOGY OF THE CZECH ACADEMY
OF SCIENCES, DEPARTMENT OF MOBILITY AND MIGRATION

ČESKO
/ CZECHIA

PhDr. Stanislav Brouček, CSc., patří k nejvýznamnějším českým odborníkům, kteří od roku 1974, kdy začal pracovat jako vědecký pracovník Ústavu etnologie AV ČR (v letech 1990–1998 byl jeho ředitelem), svůj zájem výrazně orientovali na české menšiny ve světě a na teoretické otázky krajanství a exilu. Svou výzkumnou, publikační a organizátorskou činností mimořádně přispěl ke zlepšení a k prohloubení vztahů mezi Čechy ve světě a Českem.

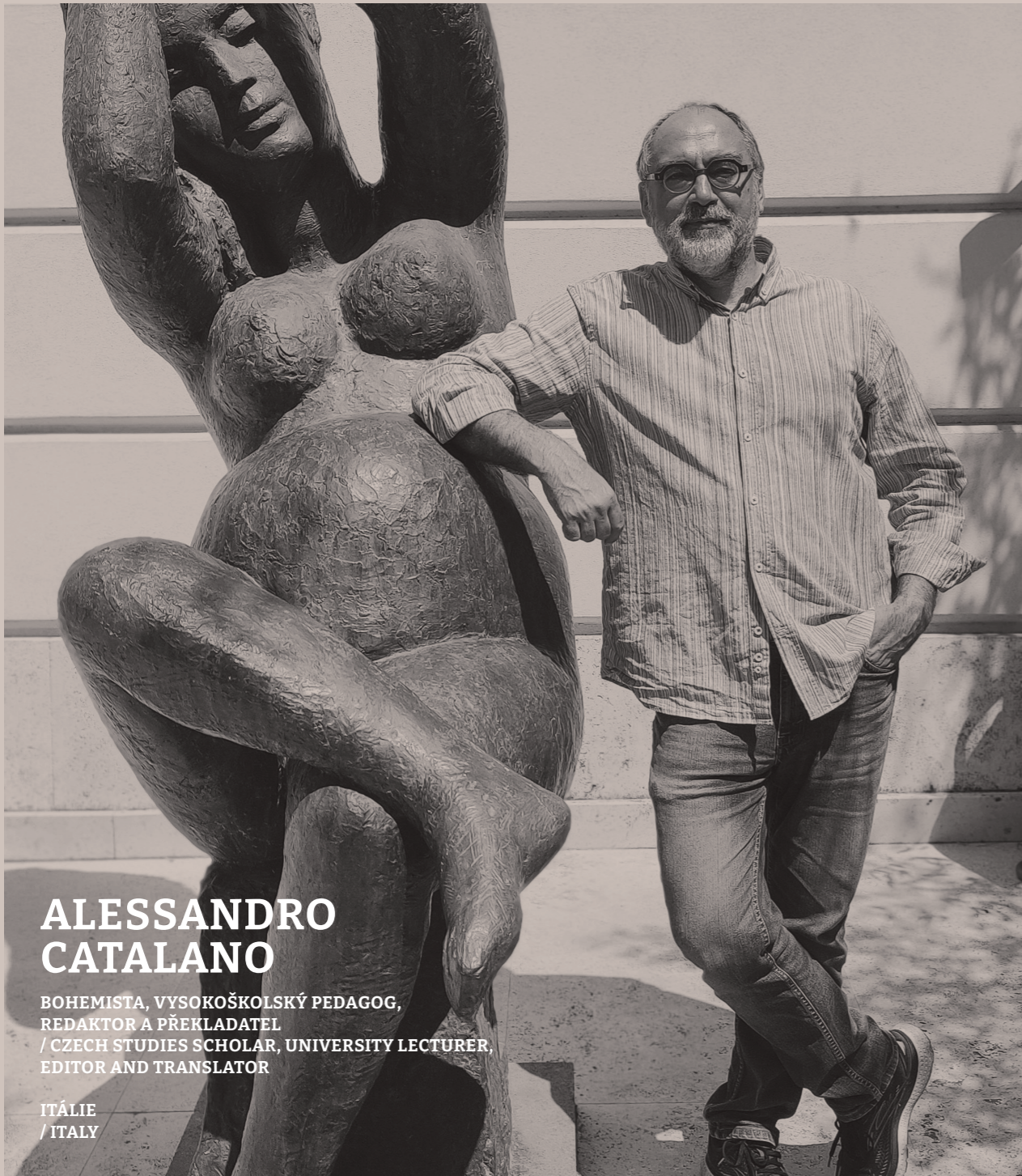
Patřil k hlavním organizátorům a často iniciátorům konferencí, workshopů a setkání zaměřených na české krajany ve světě (mj. tzv. Týdnů zahraničních Čechů, senátních konferencí – naposledy v říjnu 2021 „Úloha a místo zahraničních Čechů v bilaterálních vztazích a aktuální potřeby české diaspory“). Kromě toho je autorem desítek odborných prací a mnoha studií k tématu českého vystěhovalectví a exilu. Byl rovněž řešitelem dvou rozsáhlých projektů MZV ČR zaměřených na zmapování české komunity ve světě (*Český exil*, 2002 – 2004, a *Krajané ve světě – systematické zpracování historie a současného stavu krajanové komunity ve světě*, 2004 – 2008). Vedle toho byl řešitelem dalších domácích i mezinárodních projektů (např. *Vliv subjektivních a objektivních faktorů na proměny etnicity u českého etnika v zahraničí; Češi ve Francii v letech 1862–1938. Vystěhovalectví z českých zemí do Francie a způsob života Čechů v prostředí francouzské společnosti*, ad.). Jako jeden z prvních se systematicky věnoval i analýze migrace českých občanů po listopadu 1989. Kromě působení na Etnologickém ústavu AV ČR (do roku 2021) také přednášel na Pedagogické fakultě UJEP v Ústí nad Labem a na FF MU v Brně. V roce 2021 obdržel pamětní plaketu Senátu Parlamentu ČR. Od roku 1998 je členem poradního sboru Konzultativní rady při Stálé komisi Senátu Parlamentu ČR pro krajany žijící v zahraničí, v rámci této činnosti připravil pro Senát celou řadu odborných analytických materiálů.

Cenu Gratias agit získává za dlouhodobý a mimořádný přínos k prohlubování vztahů mezi krajany a Českou republikou.

PhDr. Stanislav Brouček, CSc., is one of the most important Czech experts who, since 1974, when he began working as a researcher at the Institute of Ethnology of the CAS (and later as its director from 1990 to 1998), has focused his interest on Czech minorities in the world and on theoretical issues concerning compatriot and exile groups. Through his research, publishing and organisational activities, he has made an outstanding contribution to the improvement and deepening of relations between Czech expatriates and Czechia.

He was one of the main organisers and very often also the initiator of conferences, workshops and meetings focused on Czech compatriots around the world (including the “Weeks of Czechs Abroad” events and Senate conferences, most recently “The Role and Place of Foreign Czechs in Bilateral Relations and Current Needs of the Czech Diaspora” in October 2021). He is also the author of dozens of academic works and several studies on Czech emigration and exile. He was the principal investigator in two large-scale projects of the Czech Ministry of Foreign Affairs focused on mapping the Czech community around the world (*Czech Exile* in 2002–2004 and *Compatriots in the World: A systematic elaboration of the history and current state of the expatriate community around the world* in 2004–2008). In addition, he has been involved in other domestic and international projects (e.g. *The influence of subjective and objective factors on the ethnicity changes of the Czechs abroad and Czechs in France from 1862 to 1938: Czech emigration to France and the Czech way of life within the French society*). He was one of the first scholars to systematically analyse the migration of Czech citizens after the Velvet Revolution in 1989. In addition to his work at the Institute of Ethnology of the CAS (until 2021), he also lectured at the Faculty of Education of the Jan Evangelista Purkyně University in Ústí nad Labem and at the Faculty of Arts of Masaryk University in Brno. In 2021, he received the Czech Senate’s commemorative plaque. Since 1998, he has been a member of the Advisory Board of the Consultative Council of the Senate Standing Committee for Expatriates, where he has prepared a number of expert analyses for the Czech Senate.

The Gratias Agit is awarded for his long-term and exceptional contribution to deepening relations between Czech compatriots and the Czech Republic.

ALESSANDRO CATALANO

BOHEMISTA, VYSOKOŠKOLSKÝ PEDAGOG,
REDAKTOR A PŘEKLADATEL
/ CZECH STUDIES SCHOLAR, UNIVERSITY LECTURER,
EDITOR AND TRANSLATOR

ITÁLIE
/ ITALY

Alessandro Catalano patří k předním znalcům a propagátorům české kultury, zvláště pak literatury, v Itálii. Zasloužil se o to knihami a studii o českých kulturních dějinách, překlady české literatury do italštiny a svou širokou osvětovou a pedagogickou činností. Doktorát ze slovanských studií Catalano obhájil na římské univerzitě La Sapienze v roce 2001 a jeho disertace byla hodnocena jako nejlepší italská doktorská práce v oboru slavistika. Vyšla v roce 2008 v češtině pod názvem *Zápas o svědomí. Kardinál Arnošt Vojtěch z Harrachu (1598–1667) a protireformace v Čechách*. Catalano je zároveň spolueditorem sedmisvazkových deníků a zápisků Arnošta Vojtěcha Harracha (*Die Diarien und Tagzettel des Kardinals Ernst Adalbert von Harrach /1598–1667/*).

Ve svých historických knihách vyváženě a objektivně pojednal i o jiných citlivých momentech českých dějin. Psal nejen o protireformaci, ale i o 19. století a zejména o avantgardě a o období po roce 1945. Přitom se věnoval nejrůznějším kapitolám ze vzájemných italsko-českých vztahů.

Do italštiny přeložil více než desítku českých literárních děl, např. knihy Karla Čapka, Bohumila Hrabala nebo Patrika Ouředníka, uspořádal řadu konferencí, seminářů, výstav apod. Českým spisovatelům věnoval mnoho odborných studií a jako vysokoškolský pedagog na univerzitách ve Florencii, v Pise a v Padově (od roku 2006) vzdělává už více než dvacet let nejmladší generaci italských bohemistů.

Je členem vědeckých rad několika odborných časopisů a Catalanem spoluzaložená revue eSamizdat na počátku 21. století představovala úspěšnou publikační platformu pro celou řadu nastupujících slavistů.

Významná je také jeho pravidelná spolupráce s Českým centrem v Miláně. Během posledních let připravil v Padově velkou výstavu k výročí událostí let 1968–1969 a oběti Jana Palacha (2019), organizoval vzdělávací seminář pro mladé bohemisty v Praze (2019, 2023) a účastnil se on-line projektu *Kultura v karanténě* (2020–2022), který v nelehké „covidové“ době podpořil malá italská nakladatelství, vydávající překlady současných českých spisovatelů. V roce 2022 v rozhovoru s Radkou Denemarkovou zahajoval důležitý literární festival v Pordenone.

Alessandro Catalano získal v roce 2022 cenu Premia Bohemica, kterou uděluje Moravská zemská knihovna v Brně na základě pověření ministra kultury České republiky od roku 2017. Cena je určena zahraničnímu bohemistovi nebo překladateli, který se ve své zemi zasloužil ve výrazné míře o propagaci české literatury. Cena Gratias agit je mu udělována za dlouhodobou činnost nad rámec jeho profesionálních povinností.

Alessandro Catalano is one of the leading experts and promoters of Czech culture, especially literature, in Italy. His contribution includes many books and studies on Czech cultural history, translations of Czech literature into Italian and his extensive educational and promotional activities. Catalano defended his doctorate in Slavonic Studies at the La Sapienza University in Rome in 2001 and his dissertation was praised as the best Italian doctoral thesis in the field. It was published in Czech under the title *Zápas o svědomí. Kardinál Arnošt Vojtěch z Harrachu (1598–1667) a protireformace v Čechách*. (A *Struggle for Conscience: Cardinal Arnošt Vojtěch of Harrach (1598–1667) and the Counter-Reformation in Bohemia*) in 2008. Alessandro Catalano is also co-editor of the seven-volume diaries and notes of Arnošt Vojtěch Harrach (*Die Diarien und Tagzettel des Kardinals Ernst Adalbert von Harrach [1598–1667]*).

In his books on history, he also deals with other sensitive moments of Czech history in a balanced and illuminating manner. He wrote not only about the Counter-Reformation, but also about the 19th century and especially about the avant-garde and the post-1945 period. In his works he also dealt with various aspects of Italian-Czech relations.

He has translated more than a dozen Czech literary works into Italian, such as books by Karel Čapek, Bohumil Hrabal and Patrik Ouředník, and has organised numerous conferences, seminars, exhibitions and other events. He has devoted many scholarly studies to Czech authors, and as a university lecturer at the universities of Florence, Pisa and Padua (since 2006), he has been educating the youngest generation of Italian Czech Studies scholars for over twenty years.

He serves on the editorial boards of several journals, and the journal eSamizdat, which Catalano co-founded in the early 21st century, has served as a successful publishing platform for a number of aspiring Slavonic Studies scholars.

His regular co-operation with the Czech Centre in Milan is also significant. In recent years, he has prepared a major exhibition in Padua to commemorate the events of 1968–1969 and the sacrifice of Jan Palach (2019), organised educational seminars for young Czech Studies scholars in Prague (in 2019 and 2023), and participated in the online project *Culture in Lockdown* (2020–2022), which supported small Italian publishers publishing translations of contemporary Czech writers during the Covid-19 pandemic. In 2022, he opened an important literary festival in Pordenone with an interview with Radka Denemarková.

Alessandro Catalano received the 2022 Premia Bohemica, a prize awarded annually since 2017 by the Moravian Library in Brno under the auspices of the Czech Minister of Culture to writers and translators who have made a significant contribution to the promotion of Czech literature in their country. The Gratias Agit is awarded to him for his long-standing activities that go far beyond his professional duties.

EVA ERBENOVÁ

SPISOVATELKA, PŘEŽIVŠÍ HOLOKAUSTU
/ WRITER, HOLOCAUST SURVIVOR

IZRAEL
/ ISRAEL

Eva Erbenová se narodila 24. října 1930 v Děčíně jako Eva Levitová (Löwidtová). Pochází ze zámožné židovské, asimilované rodiny. Její otec Jindřich pracoval jako chemik, matka Marta byla v domácnosti. V roce 1936 se rodina přestěhovala do pražských Strašnic.

Dne 10. prosince 1941 odjela rodina do ghetta v Terezíně. Otec byl na konci září 1944 deportován do Osvětimi, kam 4. října 1944 odjela i Eva Erbenová s maminkou. Začátkem ledna 1945 byla s maminkou evakuována z Osvětimi do tábora v Gross Rosen. V dubnu nacisté tábor opět před blížící se frontou evakovali a vězni se vydali na tzv. pochod smrti. Maminka zemřela 17. dubna 1945 nedaleko lágru Svatava v Karlovarském kraji. Eva Erbenová z pochodu smrti po mamincině smrti utekla. Po několika dnech se dostala do obce Postřekov, kde se jí ujala rodina Jahnových, která ji ukryla do konce války.

Po osvobození Evu Erbenovou vyhledala teta z Heřmanova Městce, u níž rok žila, a poté odešla do Prahy do židovského sirotčince. Absolvovala kurz pro zdravotní sestry. Později se seznámila se svým budoucím manželem Petrem Erbenem, s nímž v srpnu 1948 odešla do Paříže, odkud pokračovali dál do Izraele a nakonec se usadili ve městě Aškelon. Ovládá český, německý, hebrejský, anglický a maďarský jazyk. Má tři děti, devět vnuků a jedenáct pravnoučat.

Eva Erbenová je jedním z neaktivnějších lidí přeživších holokaust, kteří jsou ochotni sdílet svůj osud. Napsala řadu autobiografických knih – „Vyprávěj mámo, jak to bylo“ (1994), „Sen“ (2001), „Život Evy L.“ (2013) či „Cesta...“ (2022). Na základě jejího životního příběhu byly dále natočeny dokumentární filmy – „Eva Erbenová z Terezína do Izraele“, „Eva Erbenova, Surviving a Death March“ či dokument Pavla Štingla „O zlém snu“. V Německu byl velmi sledován dokument „37° – Wie Eva Erben den Holocaust überlebte“. Životem Evy Erbenové byl také volně inspirován český dvoudílný televizní film režiséra Jiřího Svobody „Poslední cyklista“ (anglicky: Last of the Cyclists). Její tvář se objevila v České republice rovněž v mnoha populárně naučných rozhovorech jako např. Na plovárně (ČT) či O českém židovství s Evou Erbenovou (Ec chajim Praha). Je členkou krajské organizace Beit Terezín a stala se vůdčí osobností české krajské komunity a společenského života v Izraeli. Pravidelně podává svědectví o pronásledování během holokaustu. Vystupuje aktivně na příslušných sympóziích, konferencích, vzpomínkových ceremoniích, besedách s žáky a studenty v Izraeli, v Česku i Německu. Je ve velmi blízkém a intenzivním kontaktu s Velvyslanectvím České republiky v Tel Avivu, který se její životní sílu a zkušenost snaží dále zprostředkovávat. Dne 28. října 2020 obdržela Medaili za zásluhy 1. stupně, kterou uděluje prezident republiky za zásluhy v oblasti hospodářské, vědy, techniky, kultury, umění, sportu, výchovy a školství, obrany, bezpečnosti státu a občanů.

Eva Erbenová was born on 24 October 1930 in Děčín as Eva Levitová (Löwidt). She hails from a wealthy and integrated Jewish family – her father Jindřich worked as a chemist, her mother Marta was a housewife. In 1936, the family moved to Strašnice in Prague.

On 10 December 1941, they were moved to Terezín ghetto. At the end of September 1944, her father was deported to Auschwitz, where he was followed by Eva and her mother on 4 October 1944. At the beginning of January 1945, she and her mother were sent from Auschwitz to the camp in Gross Rosen. In April, the Nazis again evacuated the camp in the face of the approaching Red Army and the prisoners were set off on a death march. Eva's mother died on 17 April 1945 near the Svatava camp in today's Karlovy Vary Region, after which Eva escaped from the marching column. After a few days she reached the village of Postřekov, where she was taken in by the Jahn family, who hid her until the end of the war.

After the liberation of Czechoslovakia, Eva was found by her aunt from Heřmanův Městec, with whom she lived for a year, and then she moved to Prague to a Jewish orphanage. She trained as a nurse. She later met her future husband, Petr Erben, with whom she left for Paris in August 1948, from where they moved to Israel and eventually settled in Ashkelon. She speaks Czech, German, Hebrew, English and Hungarian. She has three children, nine grandchildren and eleven great-grandchildren.

Eva Erbenová is one of the most active Holocaust survivors who has chosen to speak out about her experiences. She has written a number of autobiographical books – *Vyprávěj mámo, jak to bylo* (Tell Us How It Was, Mum, 1994), *Sen* (Dream, 2001), *Život Evy L.* (The life of Eva L., 2013) and *Cesta...* (The Road..., 2022). Several documentary films have been made based on her life story: *Eva Erbenová z Terezína do Izraele* (Eva Erbenová: From Theresienstadt to Israel), *Eva Erbenova, Surviving a Death March*, and Pavel Štingl's documentary *O zlém snu* (About a Bad Dream). In Germany, the documentary *37° – Wie Eva Erben den Holocaust überlebte* received much attention. Eva Erbenová's life was also the inspiration for the Czech two-part television film *Poslední cyklista* (Last of the Cyclists) by director Jiří Svoboda. She also appeared in the Czech Republic in many popular interviews, such as in the TV show *Na plovárně* (Czech Television) and *O českém židovství s Evou Erbenovou* (About Czech Jews with Eva Erbenová, Ec chajim Prague). She is a member of the Beit Terezín organisation and has become a leading figure in the Czech expatriate community and social life in Israel. She regularly gives speeches about the persecution she experienced during the Holocaust. Eva Erbenová actively participates in symposia, conferences, memorial ceremonies and talks with pupils and students in Israel, Czechia and Germany. She is in very close contact with the Embassy of the Czech Republic in Tel Aviv, which is happy to be able to benefit from and further share her strength and life experience with others. On 28 October 2020, she received the Medal of Merit (1st Grade), which is awarded by the President of the Czech Republic for merit in the fields of economy, science, technology, culture, arts, sports, enlightenment and education, defence and security of the state and the people.

SABINE GRUŠA

ZAKLADATELKA SPOLKU „NĚMEČTÍ PŘÁTELÉ
A PODPOROVATELÉ NADACE OLGY HAVLOVÉ“
/ FOUNDER OF THE ASSOCIATION “GERMAN FRIENDS
AND SUPPORTERS OF THE OLGA HAVEL FOUNDATION”

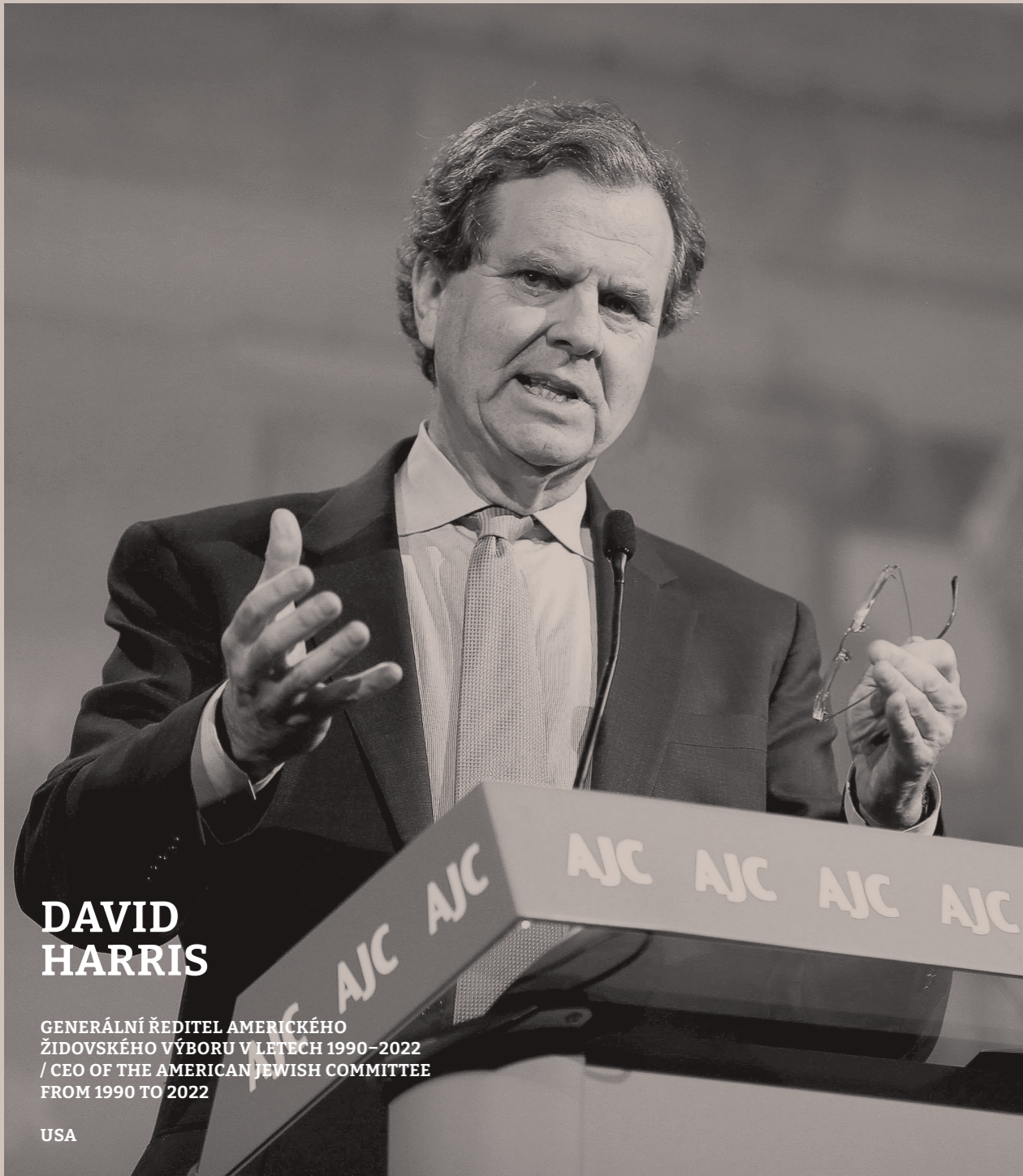
NĚMECKO
/ GERMANY

Paní Sabine Gruša, vdova po spisovateli a bývalém velvyslanci Jiřím Grušovi, je zakladatelkou a nejaktivnější členkou představenstva spolku, založeného v Německu v Bonnu rok po založení Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové v Československu v květnu 1992. Spolek sdružuje osobnosti společenského a kulturního života v Německu se zájmem o Česko a každoročně pořádá několik benefičních společenských akcí (literární čtení, koncerty) s význačnými hosty z českého kulturního prostředí. Spolek není registrovaným krajským spolkem a nevyužívá žádnou institucionální podporu, nezbytné administrativní náklady jsou financovány výhradně z členských příspěvků a vybrané příspěvky (ve výši několika tisíc eur ročně) jsou odváděny Výboru dobré vůle – Nadaci Olgy Havlové. Z darů a příspěvků svých členů jsou financovány sociální projekty, v současné době např. na podporu studia nadaných dětí ze znevýhodněného prostředí.

Velvyslanectví České republiky v Berlíně podalo v součinnosti s pražským ústředím nadace návrh na ocenění paní Sabine Gruša coby poděkování za dlouhodobou dobrovolnickou činnost a osobní angažovanost ve vedení spolku a ve prospěch České republiky a propagace české kultury v Německu. Paní Gruša navštívila Československo poprvé v roce 1969, byla zděšena stavem země a cítila se jako Němka zahanbena. Během Sametové revoluce v Praze v roce 1989, kdy byl Václav Havel povolán na Hrad, přísahala, že bude pracovat pro dobro a prosperitu této země. Spolek a paní Gruša aktivně a pravidelně kooperuje s Velvyslanectvím České republiky v Berlíně na pořádání již tradičních kulturních akcí, naposledy čtení a diskuze s bývalým ministrem zahraničních věcí Markusem Meckelem a čtení s prof. Hansem Dieterem Zimmermannem, spoluvydavatelem ediční řady „Česká knihovna“.

Sabine Gruša, widow of the writer and former ambassador Jiří Gruša, is the founder and most active board member of the association. It was founded in Bonn, Germany, one year after the establishment of the Committee of Good Will – Olga Havel Foundation in Czechoslovakia in May 1992. The association brings together personalities of social and cultural life in Germany with an interest in Czechia, and every year organises several fundraising social events (such as public readings and concerts) with distinguished guests from the Czech cultural scene. The association is not a registered compatriot association and does not benefit from any government funding; the necessary administrative costs are covered exclusively from membership fees and the collected contributions (amounting to several thousand euros per year) are transferred to the Committee of Good Will – Olga Havel Foundation. The donations and contributions of its members are used to fund social projects, for example the studies of gifted children from disadvantaged backgrounds.

The Embassy of the Czech Republic in Berlin, in co-operation with the Prague headquarters of the Foundation, has nominated Sabine Gruša in appreciation of her long-term volunteer work and personal commitment as member of the board to the Czech Republic and the promotion of Czech culture in Germany. Sabine Gruša visited Czechoslovakia for the first time in 1969, was appalled by the state of the country and as a German felt a sense of responsibility. When she was in Prague in 1989 during the Velvet Revolution, when Václav Havel became president of Czechoslovakia, she vowed to work for the good and prosperity of the country. The association and Sabine Gruša work actively and regularly with the Embassy of the Czech Republic in Berlin to organise now traditional cultural events, most recently a public reading and discussion with former Foreign Minister Markus Meckel and a public reading with Professor Hans Dieter Zimmermann, co-publisher of the “Czech Library” series.

DAVID HARRIS

GENERÁLNÍ ŘEDITEL AMERICKÉHO
ŽIDOVSKÉHO VÝBORU V LETECH 1990–2022
/ CEO OF THE AMERICAN JEWISH COMMITTEE
FROM 1990 TO 2022

USA

David Harris byl dlouholetým výkonným ředitelem Amerického židovského výboru (American Jewish Committee – AJC), dle New York Times byl považován za „doyena amerických židovských organizací“.

V roce 1998 byl jediným americkým židovským lídrem, který byl pozván mezi ty, kdo neváhali vypovídat před zahraničním výborem Senátu Spojených států amerických ve prospěch přijetí České republiky do NATO. Před tím i poté byl jedním z nejvíce aktivních činitelů, kteří se vždy zajímali o dění v naší zemi a prosazovali její zájmy. Podle jeho vlastních slov mu byl životním vzorem Tomáš Garrigue Masaryk, což bylo mimo jiné i motivem v jeho celkové práci.

David Harris je předním židovským obhájcem a byl vždy činný ve veřejném prostoru, a to nejen ve Spojených státech. Už za svých studentských let, jako antikomunista pocházející z ruský mluvícího prostředí, byl jedním z prvních, kteří podporovali sovětské disidenty v jejich boji za lidská práva a sovětské židy v jejich kampani za emigraci do Izraele. Jménem AJC David Harris vedl řadu humanitárních iniciativ v reakci na přírodní a člověkem způsobené katastrofy, včetně Balkánu, Středního východu, Afriky, Asie, Latinské Ameriky a Spojených států. Přednášel na univerzitách Harvard, Princeton a Yale a na mnoha fórech v Evropě včetně Světového ekonomického fóra v Davosu. V roce 2022 byl také jedním z prvních aktivistů, kteří opakovaně navštívili Ukrajinu poté, co byla napadena, a zorganizoval několik humanitárních projektů na pomoc jejím obyvatelům.

David Harris byl v pozici výkonného ředitele třicet dva let. V té době byl veřejně známou osobností i také díky své publikační činnosti, kdy svými komentáři přispíval do předních amerických i světových novin a časopisů. Před několika lety napsal rozsáhlou esej, která se jmenuje výstižně „Židovská óda na Českou republiku“. Shrnuje v ní vtipným a poutavým způsobem svůj obdiv k naší zemi.

David Harris was the long-serving CEO of the American Jewish Committee (AJC), described by the New York Times as “the dean of American Jewish organizations.”

In 1998, he was the only American Jewish leader invited to testify before the U.S. Senate Committee on Foreign Affairs in favor of the Czech Republic's admission to NATO. Before and after that, he was one of the most prominent figures who took an active interest in what was happening in Czechia and always promoted friendship and understanding. In David Harris's own words, a role model of his was Tomáš Garrigue Masaryk, whose legacy inspired and motivated his own life's work.

David Harris is a leading advocate for the Jewish people and has always been active in the public square in the United States and beyond. Already in his student days, as an anti-communist from a Russian speaking home, he was one of the first to support Soviet dissidents in their human rights struggle and Soviet Jews in their campaign to emigrate to Israel. On behalf of AJC, David Harris led a number of humanitarian initiatives in response to natural and manmade disasters, including in the Balkans, Middle East, Africa, Asia, Latin America and the United States. He has lectured at Harvard, Princeton and Yale universities and at many different venues in Europe, incl. the World Economic Forum in Davos. In 2022, he was also one of the first people to visit Ukrainian border multiple times, after it was invaded, and organized several humanitarian projects to help the Ukrainian people.

David Harris has served as Chief Executive Officer of the AJC for 32 years. At that time, he was also a public figure, contributing his commentaries to leading American and global newspapers and magazines. Several years ago, he penned a lengthy essay, aptly titled “A Jewish Ode to the Czech Republic”, where he summarized his admiration for Czechia in a witty and engaging manner.

JAN MAREK

KARDIOLOG
/ CARDIOLOGIST

VELKÁ BRITÁNIE
/ UNITED KINGDOM

Profesor Jan Marek je lékař specializující se na dětskou a prenatální kardiologii. V současné době působí jako vedoucí lékař neinvazivní kardiologie a prenatální kardiologie v nemocnici Great Ormond Street Hospital for Children (GOSH) v Londýně, jedné z nejlepších dětských nemocnic na světě. Zároveň je profesorem na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze a profesorem v Institutu kardio-vaskulárních věd na University College London.

Po svém profesním přesunu do Spojeného království se v roce 2005 velmi aktivně zapojil do propojování českého a britského lékařství. Ve Spojeném království jako první zavedl metodiku ultrazvukového vyšetření srdce dětí, která se zde od té doby rutinně používá. V České republice se naopak podílel na zavedení a rozvoji prenatálního ultrazvukového screeningu vrozených srdečních vad. V roce 2001 provedl s týmem dětského kardiocentra a porodnické kliniky FN Motol v ČR první a úspěšnou přímou aplikaci farmaka pro přerušení závažné poruchy srdečního rytmu do krevního oběhu plodu. Pro české doktory zavedl v GOSH studijní pobyty. Celkově zde studovalo, pracovalo či přednášelo 18 lékařů z Česka a Slovenska. Trvale rovněž pomáhá s konzultacemi složitých lékařských případů z Dětského kardiocentra Fakultní nemocnice v Motole.

V roce 2012 založil společnost pro výuku diagnostických metod v kardiologii (Smart Heart Imaging and Teaching). Tyto výukové kurzy jsou organizovány v Evropě, Severní Americe a Asii. Pro evropské akreditační zkoušky je národním examínátorem pro Českou republiku a řada kurzů byla organizována ve spolupráci s Karlovou Univerzitou v Praze. Výsledky jeho klinického výzkumu byly publikovány v renomovaných časopisech (více než 350 titulů) a řada jeho odborných studií byla publikována ve spolupráci s dětským kardiocentrem FN Motol.

Ke stému výročí české státnosti organizoval v roce 2018 ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Londýně tzv. Den Českého srdce, kterého se zúčastnily přední české a britské kardiologické kapacity. U příležitosti 30. výročí Sametové revoluce v rámci Sametového plesu svobody organizoval ve spolupráci s Velvyslanectvím ČR v Londýně charitativní akci s výtěžkem téměř 12,000 liber pro nadaci GOSH.

Jan Marek se věnuje dětem v českých školách ve Spojeném království. Kromě přednášek o lidském srdci sdílel např. v rámci oslav 30. výročí Sametové revoluce osobní zkušenost aktivního účastníka demonstrace 17. listopadu 1989, při které byl zraněn. Je aktivně zapojen do charitativních akcí, pod hlavičkou FN Motol, nadace Člověk v tísni a MEDEVAC například vedl v roce 1999 misi do Kosova, odkud byly transportovány děti se srdečním onemocněním k operacím do Prahy. V České republice je v současné době patronem spolku rodičů dětí se srdečním postižením Srdíčkáři a úzce spolupracuje s nadačním fondem Be Charity, se kterým pomáhá získávat finanční prostředky pro podporu dětí s nemocným srdcem. V roce 2023 vyšel v nakladatelství Vyšehrad biografický knižní rozhovor profesora Marka s názvem Srdce napůl.

Renomé profesora Marka a jeho mezinárodní zásluhy o šíření dobrého jména nejlepších tradic českého lékařství jsou bezesporu vynikající.

Professor Jan Marek is a physician specialising in paediatric and prenatal cardiology. He is currently a Lead Consultant of Echocardiography and Prenatal Cardiology at Great Ormond Street Hospital for Children (GOSH) in London, one of the top children's hospitals in the world. He is also a professor at the First Faculty of Medicine, Charles University in Prague, and a professor at the Institute of Cardiovascular Sciences at University College London (UCL).

After moving to the United Kingdom in 2005, he has been actively involved in forging professional links between Czech and British medicine. In the UK, he pioneered echocardiography – the ultrasound examination of children's hearts, which has been routinely used across the nation ever since. In the Czech Republic, he participated in developing and implementing a nationwide foetal cardiac screening programme. In 2001, he and the team of the Children's Cardiac Centre and Obstetric Clinic of the University Hospital Motol performed the first direct application of a pharmaceutical in the foetal bloodstream to interrupt a serious heart rhythm disorder, which was successful. At GOSH, he introduced a study placement programme for Czech physicians, which allowed a total of 18 doctors from Czechia and Slovakia to study, work or lecture at the hospital. He also continues to consult on complicated medical cases at the Children's Cardiac Centre of the University Hospital Motol.

In 2012, he founded a company for teaching diagnostic methods in cardiology (Smart Heart Imaging and Teaching), whose training courses are organised in Europe, North America and Asia. He is the national examiner for the Czech Republic for the European accreditation examinations and a number of courses have been organised in co-operation with Charles University in Prague. The results of his clinical research have been published in renowned journals (more than 350 articles) and a number of his scientific studies have been published in collaboration with the Children's Cardiac Centre of University Hospital Motol.

To mark the centenary of Czechoslovakia in 2018, the Czech Heart Day was organised in co-operation with the Embassy of the Czech Republic in London and was attended by leading Czech and British cardiologists. On the occasion of the 30th anniversary of the Velvet Revolution, he co-organised a charity event with the Embassy of the Czech Republic in London as part of the Velvet Freedom Ball, which raised nearly £ 12,000 for the GOSH Foundation.

Jan Marek also organises discussions with children in Czech and British schools. In addition to lecturing on the human heart, as part of the celebration of the 30th anniversary of the Velvet Revolution he also shared his personal experience as an active participant in the 17 November 1989 demonstration, where he was injured. He is personally involved in charity events – for example, in 1999 he led a mission to Kosovo under the auspices of the University Hospital Motol, the People in Need Foundation and MEDEVAC, as part of which children with heart disease were transported to Prague for surgery. In the Czech Republic, he sponsors Srdíčkáři, an association of parents of children with heart problems, and he works closely with the Be Charity Foundation to help raise funds to support children with heart disease. In 2023, Vyšehrad published a biographical book interview with Professor Marek entitled *Srdce napůl* (*The Heart in Half*).

Professor Marek's renown and his contribution to the excellent international reputation of Czech medicine are undoubtedly outstanding and worthy of recognition.

TOMÁŠ ŘÍZEK

ILUSTRÁTOR, GRAFIK, MALÍŘ A NAKLADATEL
/ ILLUSTRATOR, GRAPHIC DESIGNER, PAINTER AND PUBLISHER

TCHAJ-WAN
/ TAIWAN

Pan Řízek se již téměř dvě desetiletí zabývá uměleckou a nakladatelskou činností na Tchaj-wanu – kromě jeho volné malířské tvorby zde založil nakladatelství Mi:Lù Publishing, které vydává nejen jeho knihy, ale také knihy jiných českých autorů přeložené do tradičních znaků, a rovněž spoluiniciuje překlady tchajwanské prózy do češtiny. Ilustroval desítky dětských knih a je autorem série příběhů na motivy původních obyvatel Tchaj-wanu – postupně vydává knihy o jednotlivých zdejších domorodých kmenech, což se setkává s nebývalým ohlasem. Kniha *Sestřelte slunce* byla například oceněna Ministerstvem kultury Tchaj-wanu a zařazena mezi 40 knih doporučených jako četba pro školáky a středoškoláky, což je jistě zcela ojedinělý úspěch, zejména pro cizince. Je jediným zahraničním autorem, jehož knihy figurují na seznamu doporučené četby pro základní školy vydávaném ministerstvem školství. Pan Řízek pořádá celou řadu výstav svých výtvarných děl a především navštěvuje školy a dětské knihovny po tchajwanských regionech, kde pořádá oblíbené a žádané výtvarní workshopy pro děti. Jeho obrazy jsou trvale vystaveny ve vstupní hale nové budovy ministerstva kultury Tchaj-wanu.

Ve své volné tvorbě se věnuje rozměrným triptychům tematicky vycházejících z místního prostředí a v drobnějších malbách propaguje Českou republiku užíváním techniky „vaječné tempéry“, se kterou se v minulosti seznámil při svém osobním studiu malby kopírováním gotických madon.

V roce 2019 zahájil také pedagogickou činnost – vede ateliéry ilustrace a malby na Chinese Culture University v Tchaj-peji a spolupracuje s mnoha dalšími univerzitami a institucemi.

Nakladatelství Tomáše Řízka Mi:Lù Publishing, které má českou i tchajwanskou pobočku, zaznamenalo mimořádný úspěch – jím vydaná kniha tchajwanského autora Lo Ch'ing/a s názvem *Krabička zápalek* byla nominována na cenu Magnesia Litera 2021 v kategorii Litera za překladovou knihu (přel. Dušan Andrš).

Dle koncepce Tomáše Řízka bude Mi:Lù Publishing vydávat jednu českou knihu na Tchaj-wanu ročně (v roce 2021 byla vydána Erbenova *Kytice*, která je rovněž doporučenou četbou pro studenty na Tchaj-wanu). V roce 2022 obdržel Tomáš Řízek grant Ministerstva kultury České republiky za účelem překladu knihy I. Vyskočila *Vždyť přece létat je snadné*. Systematické předkládání kvalitní české literatury tchajwanskému publiku včetně citlivého uvedení s dobrou znalostí místního kontextu považujeme za zásadní přínos budování dobrého jména České republiky na Tchaj-wanu.

Cena Gratias agit byla navržena panu Tomáši Řízkovi za jeho dlouhodobé aktivity zaměřené především na tchajwanské děti a mládež soustavně zviditelňující Českou republiku a zásadním způsobem přispívající k budování dobrého jména naší země.

Tomáš Řízek has been an artist and publisher in Taiwan for nearly two decades. In addition to painting, he is the founder of Mi:Lù Publishing, a publishing house which publishes his own books, and works by other Czech authors, in traditional Chinese characters. He is also involved in commissioning translations of Taiwanese prose into Czech. He has illustrated dozens of children's books and is the author of a series of stories based on the indigenous people of Taiwan. He has been gradually publishing books about the various local indigenous tribes, which has met with unprecedented acclaim. His book *Shoot Down the Sun* won an award from Taiwan's Ministry of Culture and was even included among the 40 recommended books for primary school and secondary school students – a rare achievement, especially for a foreigner. He is the only foreign author whose books are included on the list of recommended reading for primary schools published by the Ministry of Education. Tomáš Řízek organises exhibitions of his artwork and regularly visits schools and children's libraries throughout Taiwan to hold art workshops for children, which are very popular and in high demand. His paintings are on permanent display in the lobby of the new building of the Ministry of Culture of Taiwan.

In his work, he creates large triptychs thematically based on the local environment. In smaller paintings, he promotes the Czech Republic by using the “egg tempera” technique, which he learnt during his personal study of painting by copying Gothic Madonnas.

In 2019, he also started teaching: he runs illustration and painting studios at the Chinese Culture University in Taipei and collaborates with many other universities and institutions.

Mi:Lù Publishing – which operates branches in both the Czech Republic and Taiwan – has recently celebrated an extraordinary success: *The Matchbox* by Taiwanese author Lo Ch'ing (translated by Dušan Andrš) was nominated for the Magnesia Litera 2021 award in the category of translated books.

According to Tomáš Řízek's creative vision, Mi:Lù Publishing will publish a Czech book in Taiwan every year (in 2021, it was Erben's *A Bouquet of Folk Legends*, which has also become recommended reading for Taiwanese students). In 2022, Tomáš Řízek received a grant from the Ministry of Culture of the Czech Republic to translate Ivan Vyskočil's book *Vždyť přece létat je snadné (Indeed, it is easy to fly)* into Taiwanese. The systematic presentation of Czech literature to the Taiwanese public, including a sensitive introduction with a sound knowledge of the local context, contributes to the positive reputation of the Czech Republic in Taiwan.

Tomáš Řízek has been nominated for the Gratias Agit award in recognition of his long-term activities aimed primarily at Taiwanese children and young people, which have consistently helped to raise awareness of the Czech Republic and have contributed to the country's prestige.

JANA SOMMERLAD

REDAKTORKA
/ EDITOR

VELKÁ BRITÁNIE
/ UNITED KINGDOM

Paní Jana Sommerlad pracuje od roku 1970 jako překladatelka, redaktorka časopisu *Newsletter: The Friends of Czech Heritage* a ředitelka propagace. Časopis *Newsletter: The Friends of Czech Heritage* seznamuje čtenáře ve Velké Británii s naší historií, s památkami a vůbec s českou kulturou na vysoké profesionální úrovni.

Paní Jana Sommerlad se do Anglie vdala v šedesátých letech za pracovníka BBC 4 a velmi iniciativně a záslužně organizovala pro zájemce kulturní akce – koncerty, výstavy, přednášky a diskuse o Československu a České republice, společnosti a kultuře. Mezi těmi, s nimiž spolupracovala, byli i takové osobnosti jako dirigenti Libor Pešek nebo Jiří Bělohlávek, kteří měli oba ve Velké Británii své vděčné publikum.

Od roku 2008 je ve vedení britské dobrovolnické organizace *The Friends of Czech Heritage* v Londýně, která zajišťuje fondy na opravu historických památek v České republice, dobrovolné brigády v českých památkových objektech a úzkou spolupráci a výměnu zkušeností mezi památkáři ve Velké Británii a České republice.

Since 1970, Jana Sommerlad has worked as a translator and editor of the *Newsletter: The Friends of Czech Heritage* magazine, as well as promotion director. *Newsletter: The Friends of Czech Heritage* is a highly professional magazine that introduces British readers to Czech history, heritage and Czech culture in general.

Jana Sommerlad first arrived in Britain in the 1960s when she married a BBC4 employee. She took great initiative and invested personal effort in organising cultural events such as concerts, exhibitions, lectures and discussions about Czechoslovakia and later the Czech Republic, its society and culture. She collaborated with important personalities such as conductors Libor Pešek and Jiří Bělohlávek, both of whom have found appreciative audiences in the United Kingdom.

Since 2008, she has directed the British volunteer organisation *The Friends of Czech Heritage* in London, which provides funding for the repair of historical monuments in the Czech Republic, finds volunteer helpers for work on Czech heritage buildings and maintains the close co-operation and exchange of experience between preservationists in the UK and the Czech Republic.

Established

March 10th, 1891

BBLA BOHEMIAN BENEVOLENT
& LITERARY ASSOCIATION

BOHEMIAN BENEVOLENT & LITERARY ASSOCIATION

KRAJANSKÁ ORGANIZACE
/ COMPATRIOT ASSOCIATION

USA

Posláním krajanské organizace Bohemian Benevolent & Literary Association (dále jen „BBLA“) je zachování českého i slovenského kulturního dědictví v zahraničí a adresná a účelná podpora krajanských aktivit v New Yorku a okolí, jakož i navázání kulturního a společenského dialogu mezi českou a slovenskou komunitou a americkou veřejností.

BBLA byla založena v roce 1891, aby zastupovala české a slovenské kulturní, vzdělávací a sportovní krajanské spolky. Za přispění nově příchozích přistěhovalců byla v roce 1896 postavena Česká národní budova (dále jen „Bohemian National Hall/ Česká národní budova“) jako místo pro setkávání krajanské obce a jednotlivých spolků v rámci BBLA na manhattanském Upper East Side. Již více než sto let hraje BBLA důležitou roli při zachování kulturního dědictví slovanských přistěhovalců v New Yorku a udržování kontaktů s jejich rodnými zeměmi.

V roce 1999 byl během jednání představenstva BBLA právě v Bohemian National Hall/České národní budově schválen návrh na převod budovy do rukou České republiky za symbolický 1 \$.

Rekonstrukce Bohemian National Hall/České národní budovy z prostředků krajanské komunity se stala ekonomicky neproveditelnou. V roce 2001 proto bylo vlastnictví převedeno z organizace BBLA na Českou republiku. V současné době BBLA poskytuje podporu šesti členským organizacím a úspěšně naplňuje své poslání prezentovat českou stopu v New Yorku i okolí v úzké spolupráci s angažovanými odborníky z oblasti hudby, literatury, výtvarného umění, designu, architektury, historie a dalších oborů.

Díky progresivnímu vedení BBLA prezidentem Josephem Balazem došlo od roku 2006 k dalšímu rozvoji organizace i rozšíření její programové nabídky. Výrazným posunem bylo především od roku 2018 u příležitosti 100. výročí založení Československa zavedení ceny „Bohemian Benevolent & Literary Association Award“ za mimořádné zásluhy české a slovenské komunity. Nositelkou inaugurační ceny se stala Madeleine Albrightová. Cena je předávána každoročně na výročním galavečeru pořádaném společně s Nadací Knihovny Václava Havla v Bohemian National Hall/České národní budově.

Mezi nejvýznamnější akce BBLA v poslední době patřily především projekty k připomenutí 100. výročí založení Československa, každoroční galavečer s předáním ocenění BBLA Awards významným osobnostem veřejného života (naposled v roce 2022 oceněn výtvarník a spisovatel Petr Sís), koncerty, přednášky a výstavy: např. rockový koncert k 33. výročí Sametové revoluce pod názvem „The Power of the Heart: Václav Havel & Lou Reed“, série pořadů „6 minute challenge“ představující úspěšné Čechy v USA, výstava přeživšího holokaustu malíře Freda Terna a další.

BBLA je i přes svou dlouhou historii sebevědomou soudobou institucí hrdě pečující o české kulturní dědictví a krajanskou agendu v zahraničí, jeho moderní a současnou prezentaci a uchování těchto hodnot a tradic také pro budoucí generace.

The mission of the Bohemian Benevolent & Literary Association (BBLA) is to preserve Czech and Slovak cultural heritage abroad and to provide targeted and effective support for Czech and Slovak activities in New York City, as well as to build a cultural and social dialogue between the Czech and Slovak communities and the American public.

BBLA was established in 1891 to represent Czech and Slovak cultural, educational, and athletic community groups. With contributions from newly arrived immigrants, the Bohemian National Hall was built in 1896 as a gathering place for these compatriots and their organisations within the BBLA on Manhattan's Upper East Side. For over a hundred years, the BBLA has played an important role in preserving the cultural heritage of Slavic immigrants in New York and maintaining contacts with their original lands.

In 1999, during a meeting of the BBLA Board of Trustees at the Bohemian National Hall, a proposal was approved to transfer the building to the Czech Republic for a symbolic 1 US dollar, as the Bohemian National Hall needed renovating, and using only the funds collected by the compatriot community was not enough to cover this. Consequently, the ownership was transferred from the BBLA to the Czech state in 2001. At present, the BBLA supports six member organisations and successfully fulfils its mission to present the Czech heritage in New York City and the surrounding area in close collaboration with dedicated professionals in the fields of music, literature, visual arts, design, architecture, history and other disciplines.

Thanks to the leadership of BBLA President Joseph Balaz, the organisation has continued to grow and expand its programme offerings since 2006. A significant step forward was the introduction of the Bohemian Benevolent & Literary Association Award for outstanding contributions of the Czech and Slovak community in 2018 on the occasion of the 100th anniversary of the founding of Czechoslovakia. Madeleine Albright was the recipient of the inaugural award. The award is presented each year at an annual gala dinner organised jointly with the Vaclav Havel Library Foundation at the Bohemian National Hall.

Among the most important recent events organised by the BBLA were projects commemorating the 100th anniversary of the founding of Czechoslovakia, the annual gala evening with the presentation of BBLA Awards to prominent public figures (artist and writer Petr Sís received the award in 2022), lectures, exhibitions and concerts, such as a rock concert on the occasion of the 33rd anniversary of the Velvet Revolution entitled “The Power of the Heart: Václav Havel & Lou Reed”, a series of “6 minute challenge” programmes featuring successful Czechs in the USA, an exhibition by painter and Holocaust survivor Fred Terna, and many more.

With its long history, the BBLA is a confident and modern institution that takes pride in its Czech compatriots and their cultural heritage, presenting it in a modern and contemporary way and preserving these values and traditions for future generations.

Cena Gratias agit 2023
Vydalo Ministerstvo zahraničních věcí České republiky
Loretánské náměstí 5, 118 00 Praha 1
www.mzv.cz

Tisk: Polypress, s. r. o., Truhlářská 486/15, 360 17 Karlovy Vary
Vydání první. 2023

ISBN 978-80-7441-096-3

